

Sygn. akt I C 782/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 stycznia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący	SSO Alina Gąsior
Protokolant	st.sekr.sądowy Beata Gurdziołek

po rozpoznaniu w dniu 13 stycznia 2020 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa A. M.

przeciwko Skarbowi Państwa -Aresztowi Śledczemu w P.

o zadośćuczynienie i odszkodowanie

1. oddała powództwo ;
2. nie obciąża powoda A. M. obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego.

SSO Alina Gąsior

Sygn. akt I C 782/19

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 12 września 2018 r. powód A. M. wniósł o zasądzenie od Skarbu Państwa Aresztu Śledczego w P. kwoty 70.000 zł tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia za doznane krzywdy na terenie Aresztu Śledczego. W uzasadnieniu podał, iż domaga się kwoty 30.000 zł tytułem zadośćuczynienia i kwoty 40.000 zł tytułem odszkodowania. Powód podał, iż w pozwanym Areszcie był nieludzko i poniżająco traktowany, nie miał zapewnionych odpowiednich warunków socjalno – higienicznych, poza tym nie miał zapewnionego metrażu, a w celach utrzymywał się nieprzyjemny zapach. Powód wskazał również, że w celach przebywał z osobami chorymi na choroby zakaźne, a cele nie były dostatecznie doświetlone. W ocenie powoda żądana przez niego kwota zadośćuczynienia nie jest wygórowana.

Postanowieniem wydanym dnia 18 grudnia 2018 roku Sąd zwolnił powoda od opłaty sądowej od pozwu w całości, oddalając wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w pozostałym zakresie i oddalił wniosek powoda o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Postanowieniem wydanym dnia 15 marca 2019 roku Sąd odrzucił skargę powoda na orzeczenie referendarza sądowego z dnia 18 grudnia 2018 roku.

W piśmie złożonym w dniu 24 stycznia 2019 roku powód rozszerzył powództwo w zakresie odszkodowania, wnosząc o zasądzenie od pozwanego odszkodowania w kwocie 90.000 zł. Powód podał, iż domaga się odszkodowania z powodu uszczerbku na zdrowiu, do którego doprowadziła służba zdrowia w pozwanym Areszcie. W czasie zajęć sportowych

powód doznał złamania kciuka, po czym założono mu gips. Po zdjęciu gipsu powód nie mógł ruszać kciukiem, co zgłosił lekarzowi. Powodowi zalecono rehabilitację, bez leczenia operacyjnego i wpisano, że leczenie zostało zakończone.

Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim, postanowieniem wydanym dnia 15 marca 2019 roku stwierdził swoją niewłaściwość i sprawę przekazał do Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim.

Po doręczeniu odpisu pozwu Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej. w piśmie z dnia 25 lipca 2019 roku Prokuratoria poinformowała, iż sprawa została przekazana do prowadzenia Dyrektorowi Aresztu Śledczego w P..

W odpowiedzi na pozew wniesionej w dniu 10 sierpnia 2019 roku pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany podniósł, że koniecznym warunkiem odpowiedzialności Skarbu Państwa jest udowodnienie, że szkoda powstała na skutek działania lub zaniechania przy wykonywaniu władzy publicznej. Poza tym kolejną przesłanką z art. 417 k.c. jest szkoda w rozumieniu art. 361 § 2 k.c., czyli obejmująca straty oraz utracone korzyści. Pozwany zaprzeczył, aby w Areszcie Śledczym doszło do zawinionego niedopełnienia obowiązków powierzonych funkcjonariuszom państwowym pełniącym tam służbę, będącego przyczyną szkody lub krzywdy.

Pozwany zajął stanowisko, że Sąd cywilny nie jest powołany do oceny kwestii zastrzeżonych do kognicji sędziego penitencjarnego, a dotyczących rozmieszczenia osadzonych w pomieszczeniach. W systemie pozwanej jednostki brak jest śladu by powód składał skargi na niewłaściwe warunki socjalno – bytowe panujące w pozwanej jednostce. Pozwany podniósł również, że warunki w jakich powód odbywał karę pozbawienia wolności nie mogą być traktowane jako niegodziwe, ponieważ osoba odbywająca karę pozbawienia wolności musi liczyć się z określonymi niedogodnościami. W trakcie odbywania kary powód miał zapewnione bezpieczeństwo, a umieszczenie w celach odbywało się zgodnie z założeniami polityki penitencjarnej. Powód miał zapewnione środki higieniczne oraz środki czystości. Odnośnie zarzutu powoda dotyczącego przesłon okiennych zostały one zamontowane w celu zapewnienia prawidłowego toku toczących się postępowań karnych ograniczając możliwość komunikowania się osadzonych ze światem zewnętrznym a także między osadzonymi. Ograniczony w niewielkim stopniu dostęp światła naturalnego jest wspomagany sztucznym doświetleniem. Z kolei prawidłową wentylację cel zapewniają urządzenia wentylacyjne, której prawidłowe działanie potwierdzają kontrole.

Odnosząc się do zarzutu powoda dotyczącego niewłaściwej opieki lekarskiej funkcjonariuszom pozwanego nie można przypisać bezprawności działań wobec powoda.

W toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska. Na rozprawie w dniu 13 stycznia 2020 roku powód sprecyzował swoje stanowisko, oświadczając, że kwoty 90.000 zł domaga się tytułem odszkodowania za złamany palec, a kwoty 70.000 zł tytułem zadośćuczynienia za warunki panujące w Areszcie.

Pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie powództwa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód A. M. odbywał karę pozbawienia wolności w Areszcie Śledczym w P., między innymi przebywając w pozwanej jednostce od dnia 22 lutego 2018 roku do 7 marca 2019 roku i aktualnie również przebywa w Areszcie w P.. Podczas osadzenia powód przebywał w różnych celach, które były wyposażone w węzeł sanitarny wydzielony w pomieszczeniu celi. Pomieszczenie jest skanalizowane, doprowadzona jest do niego bieżąca ciepła i zimna woda. Każda cela posiada oddzielny przewód wentylacji grawitacyjnej. Przewody wentylacyjne są poddawane corocznej kontroli. Oprócz oświetlenia naturalnego cele są wyposażone w oświetlenie sztuczne. Okna są w dobrym stanie technicznym. Zamontowane blendy przed oknami nie wpływają na utrudnioną wentylację cel. Blendy pełnią funkcje izolacyjne. Cele mieszkalne są w dobrym stanie technicznym. Przydzielanie przedmiotów wydawanych osadzonym, w tym również materacy, odbywało się zgodnie z obowiązującymi przepisami. Korzystanie z ciepłej wody w trakcie kąpieli odbywało

się zgodnie z porządkiem wewnętrznym obowiązującym w areszcie, poza tym ciepła woda była dostępna po posiłkach przez 15 minut. Z. jest dostępna przez cały czas. Cele, w których przebywał powód nie odbiegają standardem od innych cel. W trakcie pobytu w jednostce powód nie składał skarg na panujące w niej warunki. Materace podlegają wymianie na prośbę osadzonego, po uprzednim sprawdzeniu.

(dowód: informacja o pobytach i orzeczeniach – k. 73 – k. 76, notatka służbowa – k. 77, protokół z kontroli przewodów kominowych – k. 78 – 81, zeznania świadka M. Z. – protokół k. 99v)

Powód, w trakcie pobytu w Areszcie korzystał ze stałej opieki psychologów i psychiatry z rozpoznaniem zaburzeń osobowości oraz nadużywania substancji psychoaktywnych. Podczas wizyt lekarskich otrzymywał zalecenia korzystania z dodatkowej kąpeli czy fryzjera, co było realizowane. Powód zarzucał, że przebywał w celi z osobą chorą na chorobę zakaźną, wymagającą izolacji, nie podał jednak choroby ani danych współosadzonego.

(dowód; notatka służbowa – k. 82)

Powód, przebywając w pozwanej jednostce uczestniczył w zajęciach sportowych i w czasie gry w siatkówkę doznał złamania palca – kciuka. Zdarzenie miało miejsce w dniu 22 sierpnia 2018 roku. Powód został wówczas doprowadzony do Ambulatorium i pielęgniarka wykonała opatrunek oraz podała doraźnie 2 tabletki ketonalu. Tego samego dnia powód był konsultowany na oddziale (...). Chirurg rozpoznał otwarte złamanie śródstawowe paliczka kciuka prawego bez przemieszczenia odłamów i zastosowano unieruchomienie w opatrunku gipsowym. Zalecono temblak i kontrolę w (...) za 7 – 10 dni. Termin konsultacji ustalono na 29 sierpnia 2018 roku, jednak powód zrezygnował z konsultacji. W dniu 13 września 2018 roku powód usunął sobie gips, tłumacząc to stanem zapalnym, którego nie stwierdzono w badaniu przedmiotowym. W dniu 18 września 2018 roku zalecono kontrolne zdjęcie RTG, które wykonano w dniu 25 września 2018 roku. Wykazało ono zniekształcenie końca dalszego i kości śródrezcza prawego po przebytym urazie. Deformacja pourazowa dotyczyła innej kości niż złamanie przebyte w dniu 22 sierpnia 2018 roku. W dniu 8 stycznia 2019 roku zalecono konsultację w poradni rehabilitacyjnej, która nie odbyła się z powodu zakończenia odbywania kary. Lekarz z Aresztu Śledczego, który konsultował powoda wystawił w dniu 2 października 2018 roku zaświadczenie, w którym umieścił zapis, że leczenie zostało zakończone. Powód chciał otrzymać odszkodowanie z uwagi na posiadane ubezpieczenie.

(dowód: karta informacyjna – k. 41, dokumentacja lekarska – k. 42, 43, notatka służbowa – k. 82, zeznania świadka P. Ł. – protokół k. 99v, książka zdrowia osadzonego – k. 138 - 142)

Po 4 tygodniach przerwy powód ponownie zaczął uczestniczyć w zajęciach sportowych, które są dobrowolne. Powód nie zgłaszał dolegliwości bólowych, a przystępując do zajęć oświadczał, że jest zdrowy.

(dowód: zeznania świadka L. K. – protokół k. 99v, 100, notatka służbowa – k. 83)

Powód, po opuszczeniu Aresztu Śledczego przebywał na wolności 5 miesięcy, nie korzystając w tym czasie z konsultacji lekarskiej. W tym czasie powód pracował na budowie, prowadził taczkę, nosił też skrzynie z jabłkami. Przy wykonywaniu prac odczuwa dolegliwości bólowe palca. Powód z tytułu doznanego złamania palca otrzymał odszkodowanie w kwocie 800 zł od ubezpieczyciela. Aby uzyskać odszkodowanie wymagane było zaświadczenie o zakończeniu leczenia, które powód otrzymał.

(dowód: zeznania powoda – nagranie płyta k. 135, protokół k. 133v, 134)

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie wyżej wskazanych dowodów. Sąd pominął wnioski powoda o dopuszczenie dowodu z zeznań wskazanych przez niego świadków i wniosek o powołanie biegłego sądowego uznając, że wnioski te są zbędne do rozstrzygnięcia sprawy, poza tym zostały złożone z opóźnieniem. Mianowicie Sąd określił powodowi termin na wskazanie świadków na rozprawie w dniu 26 września 2019 roku, na której powód nie stawiał się, nie usprawiedliwiając swojej nieobecności i nie informując Sądu o ewentualnej zmianie miejsca pobytu. Zdaniem Sądu okoliczności, na które mieliby zeznawać świadkowie, a mianowicie warunki panujące w Areszcie Śledczym w P. zostały

przedstawione w toku postępowania, natomiast okoliczności leczenia powoda wynikają ze złożonej dokumentacji lekarskiej.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie. Przedmiotem żądania powoda były dwa roszczenia, a mianowicie odszkodowanie z tytułu niewłaściwego leczenia po doznanym złamaniu palca i zadośćuczynienie z tytułu niewłaściwych warunków panujących w Areszcie.

Podstawę żądania powoda w ramach dochodzonego odszkodowania należy rozpatrywać w kontekście art. 417 k.c., zgodnie z którym za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa. Niezgodność z prawem na gruncie art. 417 k.c. oznacza „zaprzeczenie zachowania uwzględniającego nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej” (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 grudnia 2001 roku w sprawie SK 18/00). Kolejną przesłanką odpowiedzialności jest powstanie szkody w rozumieniu art. 361 § 2 k.c.

Domagając się odszkodowania powód próbował wykazać, że poniósł szkodę wynikającą z niewłaściwie przeprowadzonego leczenia w pozwanej jednostce po złamaniu palca. Należy zaznaczyć, że po doznanym złamaniu powodowi udzielono doraźnej pomocy, a następnie zawieziono go na oddział (...), gdzie po przeprowadzeniu niezbędnych badań założono mu gips i zalecono kontrolę w (...), wyznaczając konkretny dzień kontroli, tj. 29 sierpnia 2018 roku. Z dokumentacji lekarskiej wynika jednoznacznie, że powód odmówił uczestnictwa w takiej kontroli, co potwierdził własnym podpisem. Mimo braku zalecenia, powód sam usunął gips, tłumacząc to stanem zapalnym, którego nie potwierdzono w badaniu przedmiotowym. Następnie, po upływie kilku tygodni od zdarzenia powód dobrowolnie uczestniczył w zajęciach sportowych, oświadczając że jest zdrowy. W trakcie tych zajęć nie zgłaszał dolegliwości bólowych. Aby uzyskać stosowne odszkodowanie od ubezpieczyciela, otrzymał od lekarza z Aresztu zaświadczenie, że leczenie zostało zakończone. Zdjęcie RTG, które wykonano w dniu 25 września 2018 roku wykazało zniekształcenie końca dalszego i kości śródrezcza prawego po przebyłym urazie. Deformacja pourazowa dotyczyła innej kości niż złamanie przebyte w dniu 22 sierpnia 2018 roku. W dniu 8 stycznia 2019 roku zalecono konsultację w poradni rehabilitacyjnej, która nie odbyła się z powodu zakończenia odbywania kary.

Należy również zaznaczyć, że po wyjściu na wolność, powód przez 5 miesięcy nie zgłosił się do żadnego lekarza, nie zasięgnął porady u żadnego specjalisty, uważając jednocześnie, że to pozwany winien mu zapewnić odpowiednie leczenie. Kiedy powód przebywał w Areszcie, miał zalecenie rehabilitacji, jednak nie odbyła się z powodu okresu oczekiwania i wyjścia powoda na wolność.

Zdaniem Sądu, powód, który odmówił konsultacji w wyznaczonym terminie w Poradni, a następnie sam usunął gips, nie wykazał, aby działania bądź zaniechania ze strony funkcjonariuszy służby więziennej, skutkowały powstaniem u niego szkody. Ewentualne dysfunkcje odczuwane przez powoda po złamaniu nie wynikają z niewłaściwego działania po stronie funkcjonariuszy Służby Więziennej.

W konsekwencji Sąd nie znalazł podstaw do zasądzenia na rzecz powoda odszkodowania.

Analizując żądanie powoda w zakresie zadośćuczynienia należy mieć na uwadze, że powód zarzuca pozwanemu niewłaściwe warunki, które jego zdaniem panują w Areszcie.

W ocenie Sądu zarzuty powoda są bezpodstawne. Powód podczas osadzenia przebywał w różnych celach, które były wyposażone w węzeł sanitarny wydzielony w pomieszczeniu celi. Pomieszczenie jest skanalizowane, doprowadzona jest do niego bieżąca ciepła i zimna woda. Każda cela posiada oddzielny przewód wentylacji grawitacyjnej. Przewody wentylacyjne są poddawane corocznej kontroli. Oprócz oświetlenia naturalnego cele są wyposażone w oświetlenie sztuczne. Zamontowane blendy przed oknami nie wpływają na utrudnioną wentylację, natomiast pełnią funkcje izolacyjne. Cele mieszkalne są w dobrym stanie technicznym. Przydzielanie przedmiotów wydawanych osadzonemu, w tym również materacy, odbywało się zgodnie z obowiązującymi przepisami. Korzystanie z ciepłej wody w trakcie

kąpieli odbywało się zgodnie z porządkiem wewnętrznym obowiązującym w areszcie, poza tym ciepła woda była dostępna po posiłkach przez 15 minut. Z. jest dostępna przez cały czas. Cele, w których przebywał powód nie odbiegają standardem od innych cel. W trakcie pobytu w jednostce powód nie składał skarg na panujące w niej warunki. Materace podlegają wymianie na prośbę osadzonego, po uprzednim sprawdzeniu. Powód, który otrzymywał zalecenia lekarskie korzystania z dodatkowej kąpieli czy też fryzjera, miał możliwość skorzystania z tych zaleceń. Jednocześnie zarzucając, że był osadzony z osobą chorą na chorobę zakaźną nie sprecyzował swojego zarzutu, nie podając o jaką osobę chodzi, co uniemożliwia weryfikację twierdzeń powoda.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że umieszczanie osadzonych w poszczególnych celach odbywa się zgodnie z założeniami polityki penitencjarnej i kodeksem karnym wykonawczym, co podlega kontroli przez sędziego penitencjarnego. Powód nie składał skarg na niewłaściwe warunki bytowe czy też na nieprawidłowe rozmieszczenie. Opisywane przez powoda niewłaściwe w jego ocenie warunki odbywania kary, stanowią zdaniem Sądu wyłącznie jego osobiste odczucie. Obiektywna ocena tych odczuć nie może jednak prowadzić do wniosku, że nastąpiło przekroczenie zwykłego zakresu dolegliwości, wiążącego się z osadzeniem w zakładzie karnym.

Należy zaznaczyć, że samo niezadowolenie powoda z warunków panujących w pozwanej jednostce nie dowodzi, że panują tam jakieś uchybienia, zwłaszcza że kara pozbawienia wolności pełni funkcję izolacyjną i należy liczyć się z ograniczeniami swobód i pewnymi dolegliwościami, które są nieodzownym elementem sankcji karnej.

Powód, domagając się zadośćuczynienia nie wykazał również, że w pozwanej jednostce doszło do naruszenia jego dóbr osobistych.

W świetle przytoczonych okoliczności Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia żądań powoda w świetle przepisu art. 417 k.c. jak również na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 23 i 24 k.c. Konsekwencją powyższego było oddalenie powództwa jako niezasadnego.

Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd nie obciążył powoda kosztami procesu mając na uwadze jego sytuację majątkową, brak dochodów i obciążenie obowiązkiem alimentacyjnym.

SSO Alina Gąsior